

GUVERNUL ROMANIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU AFACERI EUROPENE

Bucuresti D1 1854, Bd. Aviatorilor 50A, sector 1, ROMANIA; Tel: 308 53 00; Fax 308 53 10

Conferinta
„Strategia Lisabona – principala platforma de promovare a reformelor structurale”

In data de 10 aprilie 2009, la Palatul Parlamentului – Sala Drepturilor Omului, s-a desfasurat conferinta cu tema *Strategia Lisabona – principala platforma de promovare a reformelor structurale*, eveniment organizat de Departamentul pentru Afaceri Europene al Guvernului (DAE). La eveniment au participat reprezentanti ai Guvernului, Parlamentului, Comisiei Europene, ai principalelor institutii implicate in elaborarea *Planului de actiuni suplimentare rezultate din analiza Raportului de tara (2008) al Comisiei Europene (COM)*, ai partenerilor sociali, ai societatii civile, precum si ai mediului de afaceri si ai celui academic.

In deschiderea conferintei, **domnul ministru Vasile Puscas, seful Departamentului pentru Afaceri Europene al Guvernului Romaniei**, a adresat un bun-venit tuturor participantilor si a precizat ca analiza critica a stadiului implementarii Strategiei Lisabona a devenit un obicei anual. Obiectivul acestei analize il constituie depasirea abordarii pe termen scurt si realizarea unei viziuni pe termen mediu si lung asupra strategiei.

Reamintind sintetic principalele etape parcurse in elaborarea *Planului de actiuni suplimentare rezultate din analiza Raportului de tara (2008) al Comisiei Europene*, domnul ministru Puscas a multumit tuturor factorilor implicati in procesul de consultare publica pentru analiza critica si propunerile transmise. Totodata, a mentionat etapele ulterioare definitivarii planului (aprobarea de catre Guvern si transmiterea planului la Comisia Europeana).

Domnul Dan Nica, viceprim-ministrul Romaniei, ministrul administratiei si internelor, a informat ca Romania a elaborat *Programul National de Reforme 2007-2010 (PNR)* in perioada iunie 2006-iunie 2007 si l-a transmis Comisiei Europene in iulie 2007. In continuare, domnul Dan Nica a enuntat cele sase obiective prioritare ale PNR.

Conform prevederilor *Cadrului Strategic National de Referinta*, peste **56% din totalul fondurilor structurale si de coeziune** pentru perioada 2007-2013 sunt alocate sustinerii obiectivelor Lisabona – si, implicit, prioritatilor PNR - ceea ce reprezinta un sprijin consistent acordat implementarii acestora. De altfel, guvernul acorda o mare importanta cresterii capacitatii de absorbtie a fondurilor comunitare, cele mai recente masuri in acest domeniu fiind destinate facilitarii conditiilor de accesare a fondurilor comunitare si cresterii vitezei de implementare a proiectelor.

Echipa de coordonare a elaborarii si monitorizarii PNR (DAE) a considerat ca cea mai eficienta metoda de implementare a acestuia o constituie **planurile de actiune anuale**, care sa asigure atat urmarirea obiectivelor pe termen lung, cat si punerea in aplicare a corectiilor necesare pe termen scurt. Planurile de actiuni cuprind masuri specifice pentru implementarea prioritatilor PNR, cu termene, resurse bugetare si responsabilitati precise.

Totodata, pentru usurinta comunicarii intre institutiile implementatoare si guvern, s-au stabilit **mecanismul de monitorizare** si persoanele de contact (de regula, din cadrul directiilor pentru afaceri europene ale institutiilor).

Prima raportare asupra stadiului implementarii PNR a fost transmisa COM la 15 octombrie 2007. Pe baza acesteia si a propriilor evaluari, COM a elaborat in decembrie 2007 recomandările specifice

de tara, care puneau in evidenta aspectele deficitare ale implementarii si stabileau domeniile carora trebuia sa li se acorde o atentie speciala (*points to watch*).

La acel moment, COM atragea atentia asupra capacitatii scazute de adaptare a administratiei publice romanesti la cerintele mediului socio-economic, precum si la standardele impuse de statutul de stat membru al UE. De asemenea, COM sublinia lipsa de ambitie a tintelor propuse si implementarea deficitara a actiunilor, cu deosebire a celor din domeniul fiscal-bugetar.

In cursul anului 2008, planul de actiuni a fost actualizat pentru a prelua recomandarile specifice de tara, dar implementarea a continuat intr-un ritm din ce in ce mai lent. De remarcat ca in perioada octombrie 2007 – octombrie 2008, fostul guvern nu a solicitat nici o informare asupra stadiului implementarii PNR.

Datorita ritmului lent de implementare in cursul anului 2008, recomandarile specifice pentru Romania, publicate la 28 ianuarie 2009, au ramas practic aceleasi cu cele formulate in decembrie 2007. Acestea vizeaza urmatoarele aspecte:

- Imbunatatirea eficientei, eficacitatii si a gradului de independenta a **administratiei publice** atat la nivel central, cat si local, prin consolidarea capacitatii de control si aplicare a reglementarilor;
- **Inasprirea politicii fiscale** (in sensul limitarii cheltuielilor) si implementarea de urgenta a unui cadru financiar pe termen mediu (programare bugetara multi-anuala), revizuirea structurii cheltuielilor bugetare si orientarea lor catre domenii ce asigura crestere economica, printre altele prin reducerea si redirectionarea ajutorului de stat catre obiective orizontale si cresterea salariilor in functie de cresterea productivitatii;
- Implementarea urgenta de masuri prin care sa se **reduca substantial procedurile administrative si intarzierile** in procedurile de obtinere a autorizatiilor, pentru a imbunatati mediul de afaceri si a elimina sursele de coruptie;
- Asigurarea calitatii si a **corelarii sistemului educational si de formare profesionala cu nevoile pietei muncii**, diminuarea fenomenului de abandon scolar si facilitarea accesului persoanelor tinere la piata fortei de munca, inclusiv prin instruire la locul de munca.

Imediat dupa publicarea recomandarilor specifice de tara, guvernul a initiat procesul de **analiza a evaluarii COM** (coordonat de DAE). Scopul acestei analize l-a constituit identificarea actiunilor noi care trebuie introduse in *Planul de actiuni 2009-2010*, pentru a pune in practica recomandarile specifice de tara si pentru a se recupera intarzierile in implementare acumulate in anii 2007 si 2008.

In conditiile accentuarii crizei economice, Guvernul Romaniei a decis **revizuirea actiunilor care privesc macroeconomia si piata muncii**. Noile actiuni in aceste domenii sunt acum in concordanta atat cu *Planul anticriza* al guvernului si *Planul European de Redresare Economica*, cat si cu proiectiile de finantare internationala a Romaniei.

Planul de actiuni s-a aflat in **dezbateri publice** in cursul lunii martie a.c. Modificarile de plan rezultate in urma dezbaterii publice vor fi integrate, dupa definitivare, in *Planul de actiuni 2009-2010*, dupa aprobarea lor de catre institutiile implementatoare.

Planul de actiuni va fi **monitorizat de catre DAE**, care va elabora atat rapoarte trimestriale de progrese in implementarea planului de actiuni, cat si rapoarte de alerta cu privire la actiunile si masurile care inregistreaza intarzieri fata de datele propuse in plan. Rapoartele, insotite de propuneri de remediere a deficientelor, vor fi inaintate guvernului, trimestrial sau de cate ori este cazul.

Chiar daca, la momentul actual, exista o serie de conditii care impun un comportament prudent in proiectarea politicilor economice, Romania isi propune, prin promovarea obiectivelor Strategiei Lisabona, sa treaca mai rapid de la o **economie intensiva in factori, la una intensiva in inovare**.

Guvernul este hotarat sa impulsioneze implementarea tuturor masurilor derivate din obligatiile pe care le are Romania ca stat membru al UE. In acest context, **PNR constituie principala platforma** de promovare si implementare a reformelor structurale la nivel national si se va bucura de o preocupare deosebita din partea tuturor institutiilor guvernamentale.

In ceea ce priveste **viitorul Strategiei Lisabona**, in decembrie 2008, COM a distribuit SM un material (non-paper) cu privire la principalele aspecte ale unei posibile Strategii Lisabona post-2010. De altfel, tema va fi discutata si la reuniunea coordonatorilor nationali pentru Strategia Lisabona, care va avea loc in aprilie a.c. la Praga.

Romania considera ca noile provocari si incertitudini generate de criza economica justifica urgenta si importanta reformelor structurale inscise in Agenda Lisabona si **justifica necesitatea extinderii orizontului** acesteia dincolo de anul 2010. Agenda Lisabona ramane valabila si se poate afirma acelasi lucru si despre obiectivele acesteia care, in mare parte, nu vor fi atinse pana in anul 2010.

Consideram ca punctul de plecare in definirea viitoarei Strategii Lisabona il constituie **identificarea corecta a prioritatilor** UE de dupa 2010, in cadrul unui proces larg de consultare atat la nivel national, cat si la nivelul UE.

Printre **prioritatile Strategiei Lisabona post 2010** ar trebui sa se regaseasca stimularea economiei si a competitivitatii UE, pentru a proteja securitatea cetatenilor sai si pentru a preveni cresterea somajului. De asemenea, trebuie acordata o atentie mai mare coeziunii sociale si teritoriale in cadrul viitoarei Strategii Lisabona.

Strategia Lisabona post 2010 va trebui sa asigure o mai buna **sincronizare si complementaritate cu alte politici si strategii europene**: Politica de coeziune, Strategia europeana de dezvoltare durabila, Agenda sociala, Reforma bugetului, Pachetul energie si schimbari climatice. Poate ca cea mai buna solutie in acest sens o constituie preluarea in cadrul Strategiei Lisabona a tuturor directiilor de actiune referitoare la domeniile social, economic, mediu si energie-schimbari climatice.

Mecanismul actual de monitorizare la nivelul COM ar trebui unificat sub o singura entitate, care sa defineasca criterii clare de evaluare a reformelor si sa dispuna si de mijloace de presiune pentru impulsinarea implementarii reformelor in domeniile cheie ale strategiei.

In consens cu programul de guvernare aprobat de Parlament, Guvernul Romaniei este hotarat sa continue reformele pe care le-a initiat, sa accentueze rolul de platforma de promovare a reformelor structurale al Strategiei Lisabona si sa accelereze implementarea masurilor care conduc la atingerea obiectivelor asumate prin PNR .

Domnul Catalin BABA, consilier de stat al Prim-ministrului, a prezentat mesajul Prim-ministrului Romaniei, domnul Emil Boc. Guvernul si-a propus, de la bun inceput, o dezvoltare a principiilor de reforma economica si sociala pentru asezarea Romaniei in pozitia care i se cuvine printre statele membre ale UE.

In actualul context economic, cei trei piloni ai programului guvernamental - restructurare, reforma, competitivitate – trebuie sa impulsioneze in mod hotarator implementarea *PNR*, care conecteaza Romania la obiectivele Strategiei Lisabona.

Noul Guvern al Romaniei si-a asumat politic prioritatile si obiectivele incluse in PNR si considera ca, la momentul actual, PNR constituie o adevarata strategie post-aderare a Romaniei, acoperind domeniile cheie pentru convergenta economica si sociala cu celelalte state membre ale UE.

In acest an, guvernul a conceput un program de masuri anti-criza, ale carui principale prevederi financiare au fost incluse in bugetul de stat. Obiectivele programului de masuri sunt concordante cu prioritatile Strategiei Lisabona si vizeaza relansarea cresterii economice si sprijinirea mediului investitional si de afaceri; protejarea populatiei de efectele crizei economice, in special protejarea

categoriilor sociale cele mai defavorizate; relansarea creditului si a lichiditatii in vederea finantarii economiei romanesti.

Guvernul a decis ca, in anul 2009, Romania trebuie sa actioneze decisiv in urmatoarele domenii: investitia publica in infrastructura de transport, imbunatatirea sistemelor de educatie si sanatate, cresterea performantei energetice, protectia mediului.

Programul National de Reforme al Romaniei a inclus in Planul de actiuni pentru perioada 2008-2009 masuri complementare celor din Planul anticriza al guvernului. Masurile PNR vizeaza atat reducerea deficitului bugetar si imbunatatirea calitatii finantelor publice, cat si asigurarea unui impact pozitiv asupra celor patru domenii ale Strategiei Lisabona: cetatenii (protejarea categoriilor cele mai defavorizate), mediul de afaceri (sustinerea IMM-urilor si in mod special a celor generatoare de noi locuri de munca), infrastructura si energia (promovarea eco-tehnologiilor si interconectarea retelelor nationale) si cercetare si inovare.

Datorita importantei pe care o acorda PNR si, in conditiile accentuarii crizei economice, Guvernul Romaniei a decis revizuirea actiunilor incluse initial in PNR, cu privire la macroeconomie si la forta de munca. Noile actiuni in aceste domenii sunt in concordanta atat cu planul anticriza al guvernului, cat si cu prevederile acordurilor de finantare internationala ale Romaniei.

Astfel, actiunile specifice care vizeaza domeniul finantelor publice au tinut cont de conditiile-cadru fixate impreuna cu reprezentantii organismelor internationale (FMI, UE, BM); reducerea cheltuielilor bugetare, in parte incluse in Legea bugetului de stat, va atinge 0,85% din PIB.

In ceea ce priveste consolidarea politicii bugetare, prin asumarea de catre guvern a obiectivului privind tinta de deficit bugetar (5,1% din PIB) si a masurilor aferente, Romania raspunde, in mare parte, cerintei de restrangere a politicii fiscal – bugetare. Referitor la introducerea cadrului bugetar pe termen mediu, acesta va fi atins prin aprobarea legislatiei privind responsabilitatea fiscal-bugetara si urmeaza sa fie aplicat incepand cu bugetul pe anul 2010.

Pentru a se asigura coerenta eforturilor tuturor fortelor sociale nationale, guvernul a decis, la inceputul lunii martie a.c., lansarea unei largi dezbateri publice cu privire la Planul de actiuni pentru implementarea PNR in perioada 2009-2010. De asemenea, in cadrul Comisiilor pentru dialog social de la nivelul ministerelor, a fost lansat procesul de dezbateri a actiunilor specifice.

Ambele procese au fost finalizate la data de 3 aprilie 2009, iar propunerile rezultate din aceste dezbateri vor fi incluse in varianta finala a *Planului de actiuni*.

In conditiile crizei actuale, Guvernul Romaniei considera ca mecanismele de implementare si monitorizare a Strategiei Lisabona ofera cadrul adecvat pentru punerea in practica a masurilor de redresare economica, atat la nivel national, cat si la nivelul UE. Din acest motiv, guvernul va monitoriza atent implementarea PNR, noul sistem de monitorizare urmand sa emita alerte timpurii (*early warnings*) cu privire la pericolele de intarziere sau de aplicare defectuoasa a planului de actiuni.

Doamna Daniela Popa, vicepresedintele Camerei Deputatilor, a subliniat faptul ca actuala criza economica reprezinta un adevarat test, pe care guvernele trebuie sa il dea in fata unui fenomen cu o evolutie imprezibila si periculoasa. In conditii de criza, UE trebuie sa faca dovada unei actiuni coerente, concrete si articulate, bazate pe principii precum pragmatismul, flexibilitatea, parteneriatul.

Doamna Daniela Popa a apreciat ca raspunsul UE la evolutiile de pe scena economica mondiala a fost prompt: astfel, in noiembrie 2008, a fost lansat Planul european de redresare economica, care vizeaza directionarea actiunilor pe termen scurt in vederea consolidarii competitivitatii Europei pe termen lung.

De asemenea, doamna Daniela Popa a precizat ca Planul european de redresare economica are la baza Strategia Lisabona, care constituie o sansa pentru fiecare stat membru de a depasi dificultatile economice ale momentului. In calitate de stat membru, Romania trebuie sa recurga la actiuni care pot atenua, pe termen scurt, efectele crizei, inasa are si datoria de a promova, simultan, reformele structurale necesare.

In continuare, doamna Daniela Popa s-a referit la varianta revizuita a PNR din 2008, care, stabileste pentru perioada 2007 – 2012, o serie de prioritati privind imbunatatirea capacitatii administrative, gestionarea fondurilor comunitare, capacitatea autoritatilor de a lansa achizitii publice, reforma sistemului judiciar, imbunatatirea functionarii pietelor, a mediului de afaceri, cresterea gradului de ocupare si participare pe piata muncii, gestionarea durabila a resurselor regenerabile si atenuarea efectelor schimbarilor climatice.

Doamna Daniela Popa a reamintit faptul ca evaluarea Comisiei - din ianuarie 2009 - referitoare la implementarea Strategiei Lisabona la nivelul statelor membre UE si a zonei euro indica, pentru Romania, progrese minime. In acest context, Comisia a recomandat Romaniei sa adopte, de urgenta, masuri de reforma structurala care sa asigure o competitivitate economica bazata pe productivitate ridicata, inovare si cunoastere. In opinia doamnei Daniela Popa, este necesara o abordare integrata care sa includa atat Programul de guvernare, Programul anticriza, cat si Planul de actiuni suplimentare rezultate din analiza Raportului de tara (2008) al COM, elaborat sub coordonarea DAE.

Pe de alta parte, doamna Daniela Popa a evocat Summitul european din 19 – 20 martie 2009, unde a fost reafirmat angajamentul UE si al statelor membre de a actiona de o maniera coordonata, precum si Comunicarea Comisiei - Stimularea redresarii economice - pentru Consiliul european de primavara, potrivit careia sunt necesare patru directii majore de interventie in vederea redresarii economice: (i) mentinerea unui sistem financiar stabil, (ii) sprijinirea economiei reale, (iii) sprijinirea populatiei impotriva efectelor crizei si (iv) promovarea redresarii globale.

Doamna Daniela Popa a subliniat importanta adoptarii, la nivel national, a unor masuri concrete pentru stimularea cresterii economice si protejarea intereselor economice ale populatiei, dar si a coordonarii politicilor nationale cu cele comunitare, in special cu cele impuse de Strategia Lisabona. In opinia doamnei Daniela POPA, respectarea angajamentelor asumate constituie sansa de a depasi declinul economiei la toate nivelele, national, comunitar si global.

In incheiere, doamna Daniela Popa a informat ca a propus Parlamentului Romaniei, ca urmare a participarii la reuniunile organizate la nivelul Parlamentului European pe Agenda Lisabona, un set de masuri care vizeaza, intre altele, proiectarea bugetului national conform Strategiei Lisabona, constituirea in cadrul Comisiei de afaceri europene a unei sub-comisii pentru Strategia Lisabona etc.

Domnul Gheorghe Pogea, ministrul finantelor publice a precizat ca Strategia Lisabona nu reprezinta un document academic; dimpotriva, prin atingerea indicatorilor si tintelor incluse in strategie, aceasta va face posibila asigurarea unui standard de viata mai bun.

Ministrul finantelor publice a subliniat ca este esential ca Romania sa adopte un model de standard social pentru a asigura o dezvoltare economica sustenabila si crearea de locuri de munca mai multe si mai bune. La elaborarea strategiei trebuie sa se tina cont de provocarile pe termen mediu si lung si nu numai de prioritatile pe termen scurt.

In cadrul procesului Lisabona, Ministerul Finantelor Publice are un dublu rol: pe de-o parte, de coordonare a politicilor fiscale si bugetare in concordanta cu Programul de guvernare, iar pe de alta parte, de orientare a resurselor - si asa limitate – astfel incat sa contribuie la crearea valorii adaugate.

Domnul Gheorghe Pogea s-a referit la faptul ca Romania traverseaza o perioada sensibila, marcata de criza financiara si de existenta unor dificultati la nivelul sistemului financiar si social romanesc.

Prin legea bugetului de stat au fost alocate mai putine resurse pentru CDI in acest an. Cu toate acestea, **preocuparea Guvernului Romaniei este de a creste aceste alocari pe baza unor analize privind eficienta utilizarii fondurilor publice**, astfel incat acestea sa contribuie la atingerea obiectivelor din PNR.

Fara implementarea actiunilor din PNR, Romania nu poate avea o perspectiva de dezvoltare pe termen lung. In acest context, resursele umane si financiare antrenate in acest proces sunt foarte importante. **La evolutia acestui proces o contributie esentiala de 56,6% este asigurata de fondurile structurale si de coeziune care sunt orientate catre atingerea obiectivelor Lisabona.** In aceasta perioada de criza, o cincime din bugetul proiectului reprezinta eforturile Guvernului Romaniei, iar celelalte patru cincimi sunt asigurate de bugetul comunitar. La aceasta se adauga **procesul de reducere a birocratiei.**

Administratia publica romaneasca trebuie **sa inregistreze progrese in ceea ce priveste cresterea capacitatii de absorbtie a fondurilor structurale.** Ministerul Finantelor Publice depune eforturi pentru **imbunatatirea managementului financiar al instrumentelor structurale si de coeziune.**

Guvernul Romaniei **isi mentine decizia de a aloca 20% din totalul cheltuielilor bugetare catre investitiile publice masive** care sa contribuie la relansarea cresterii economice si care sa contina si un pronuntat caracter social. Aceasta abordare trebuie sa conduca la atingerea criteriilor de convergenta nominala si la aderarea noastra la zona euro in 2014.

Pe termen scurt, **Romania trebuie sa-si coordoneze actiunile la nivel national cu masurile din Planul european de redresare economica, pe cele doua componente ale sale relansare economica si protectie sociala;** iar pe termen mediu si lung, sa elaboreze **cadrul fiscal pentru a atinge acel nivel de stabilitate economica si financiara, care sa genereze crestere economica.**

Domnul academician **Ionel Haiduc, presedintele Academiei Romaniei,** a evidentiat rolul in plan general al academiilor, considerandu-le utile prin cunoasterea si expertiza furnizate, si necesare, prin independenta de ciclurile politice electorale si capacitatea lor de raportare obiectiva, stiintifica la criteriile de dezvoltare pe termen mediu si lung.

Citandu-l pe Janez Potocnik, comisarul pentru stiinta si cercetare al Comisiei Europene, domnul academician Haiduc a subliniat importanta deosebita pe care o are **mentinerea nivelului investitiilor din domeniul cercetarii-dezvoltarii,** in contextul crizei profunde pe care o traversam. Presedintele Academiei a tinut sa aminteasca, in acelasi timp, rolul esential al prioritizarii acestor investitii, remarcand cu regret si existenta unor cazuri de cercetare triviala care consuma fonduri fara sa contribuie substantial la procesul de cunoastere. Domnul academician Haiduc a aratat **necesitatea urgentarii unei analize a sistemului de cercetare,** insotite de clarificarea obiectivelor finantarii.

Bazandu-se pe indicatorii unui studiu realizat anterior, domnul presedinte Haiduc a mentionat locul pe care il ocupa Romania in diverse clasamente. De exemplu, din perspectiva volumului cheltuielilor pentru cercetare (ponderea cea mai mare apartinand sectorului public), Romania se plaseaza inaintea unor state mici ca Bulgaria si Cipru, iar din punct de vedere al numarului de cercetatori, cu 1,8% din totalul fortei de munca, Romania se situeaza in urma unor state ca Suedia, Turcia sau Norvegia.

O situatie critica se inregistreaza si in ceea ce priveste numarul de publicatii stiintifice, Romania plasandu-se pe ultimul loc intr-un clasament care tine cont de numarul de publicatii (in perioada 1995-2005) raportat la totalul populatiei.

Chiar daca numarul de citari ale lucrarilor autorilor romani a crescut continuu incepand din 1990, situatia nu este satisfacatoare, Romania plasandu-se doar inaintea Croatiei, Estoniei si Lituaniei.

In ceea ce priveste vizibilitatea institutiilor, pe o harta a cercetarii se disting doar 4-5 universitati mari si 3-4 institute nationale de cercetare-dezvoltare (ex: Institutul National de Cercetare-

Dezvoltare pentru Fizica de la Magurele, Institutul de Chimie Macromoleculara Petru Poni de la Iasi, Institutul de Chimie Fizica din Bucuresti).

In urma prezentarii acestor aspecte, Presedintele Academiei Romaniei a subliniat, inca o data, necesitatea unei **analize foarte atente a prioritatilor de finantare**, precum si a **concentrarii eforturilor de investitii**, pentru a putea asigura cercetarii romanesti **vizibilitatea in plan international**. In acelasi timp, cifrele analizate au condus la concluzia **necesitatii intensificarii eforturilor in domeniul cercetarii** pentru a putea atinge, in 2010, tintele stabilite prin Strategia Lisabona.

Domnul Leonard Orban, comisar european pentru multilingvism, a felicitat organizatorii conferintei, a apreciat interventiile participantilor si a salutat initiativa continuarii reuniunilor de acest tip. Comisarul european a mentionat ca, in contextul actualei crize economice, OECD a prognozat pentru anul 2009, cea mai mare scadere din istorie la nivelul comertului mondial, de 13,2%. Domnul Leonard Orban a amintit masurile luate la nivel comunitar pentru contracararea efectelor crizei: (i) flexibilizarea regulilor de acordare a ajutoarelor de stat (de exemplu: oferirea de ajutor de stat in sectorul bancar), (ii) accelerarea prefinantarilor, (iii) utilizarea mai flexibila a fondurilor comunitare. Comisarul european a atras atentia asupra faptului ca acordarea ajutoarelor de stat se va face, in continuare, dupa aceleasi reguli, cu mentinerea standardelor de calitate.

Comisarul european a precizat ca *Strategia Lisabona* si *Planul european de redresare economica* vizeaza imbunatatirea situatiei economice europene, iar Romania va trebui sa utilizeze aceste instrumente pentru modernizarea economiei sale. In acest context, domnul Leonard Orban a felicitat MFP pentru masurile luate pe termen mediu si lung de combatere a efectelor crizei economice, dand drept exemplu cazul Finlandei care, in anii 90, s-a confruntat cu o criza economica asemanatoare. Astfel, Finlanda s-a orientat la acea data catre investitii in cercetare, inovare, piata muncii, educatie, ce au condus la o productivitate mare la nivel mondial, care se mentine si in prezent.

Domnul Leonard Orban s-a referit la importanta aprobarii *Pachetului de sprijin financiar pentru Romania*, care va fi discutat la reuniunea consiliului ECOFIN din 5 mai 2009. De asemenea, comisarul european a precizat ca reformele structurale sunt esentiale pentru Romania, aratand ca *Planul de actiuni suplimentare rezultate din analiza raportului de tara al COM* trebuie sa tina cont de corelatia dintre recomandarile integrate specifice de tara si prioritatile Romaniei.

In ceea ce priveste flexibilizarea pietei muncii, domnul Leonard Orban a subliniat ca este esential ca Romania sa elaboreze si sa puna in aplicare o strategie pe termen lung de dezvoltare a resurselor umane, corelata cu investitii in tehnologia informatiei si comunicatiilor. Comisarul european a precizat ca flexibilizarea pietei muncii, impusa si de trecerea la moneda euro, va contribui la adaptarea economiei romanesti, in context european si mondial. In acest sens, sunt esentiale investitiile in educatie, formarea fortei de munca si mentinerea calitatii acesteia

Ioan Cezar Coraci, presedintele UGIR 1903, a mentionat ca **aplicarea Strategiei Lisabona trebuie sa se bazeze pe sprijinul partenerilor sociali** pentru a formula o gandire strategica cu pierderi minime.

De asemenea, domnul Cezar Coraci a evidentiat urmatoarele aspecte:

- **investitiile straine** nu sunt tratate ca sursa de reducere a deficitului bugetar;
- **utilizarea experientei si expertizei unor state cu economii emergente** si capacitate investitionala (ex. China);
- masurile adoptate de guvern prin OUG cu privire la rectificarea bugetara pe anul 2009 si reglementarea unor masuri financiar fiscale, adoptata recent, nu sunt de natura sa conduca la redresare economica. **Impozitul forfetar introdus prin aceasta ordonanta inseamna venituri bugetare mai mari, iar oamenii de afaceri ar dori sa vada efectele acestora concretizate in**

cheltuieli publice eficiente. Mediul de afaceri a apreciat faptul ca au fost luate in considerare unele propuneri venite din partea patronatelor la finalizarea proiectului de OUG.

In acest context, presedintele UGIR 1903 a prezentat o serie de **propuneri**, si anume:

- cresterea taxelor in zonele nefiscalizate suficient, cum ar fi: bauturile alcoolice si agricultura (impozitul agricol pentru producatorii individuali);
- utilizarea fondurilor comunitare in scopul reconversiei profesionale;
- alocarea de fonduri in vederea operationalizarii Comitetelor sectoriale;
- transformarea CNFPA in autoritatea nationala pentru calificari;
- renuntarea la promovarea proiectului de lege privind formarea profesionala continua in favoarea crearii unui cadru institutional adecvat;
- monitorizarea trimestriala a masurilor anticriza impreuna cu partenerii sociali;

Domnul Bogdan Hossu, presedintele CNS „Cartel Alfa” a semnalat urmatoarele deficiente:

- cheltuielile de CDI nu sunt reflectate la nivelul necesar in Legea bugetului de stat pe anul 2009;
- reducerea birocratiei in implementarea fondurilor europene si asumarea raspunderii pentru cresterea capacitatii de absorbtie;
- elaborarea proiectului de lege privind salarizarea unica in sectorul bugetar;
- descentralizarea unor sectoare nu trebuie operata in functie de interese de grup;
- implicarea statului in sectoare economice aflate in declin: metalurgie, chimie si petrochimie pentru care ar trebui elaborat un plan de redresare economica pentru care se propune crearea unui grup restrans de lucru format din reprezentantii partenerilor sociali;
- planul de actiuni ar trebui sa cuprinda actiuni concrete de combatere a fenomenului muncii nedeclarate;
- alocarea resurselor financiare pentru functionarea Comitetelor sectoriale (recenta rectificarea bugetara ar fi putut fi un astfel de prilej).

Doamna Mariana Gaju, prim-vicepresedinte al Asociatiei Comunelor din Romania, a apreciat faptul ca dialogul este acum posibil, dezbaterile avand un mare impact. Doamna Mariana Gaju a precizat ca 56% din fondurile structurale au fost alocate sustinerii obiectivelor *Strategiei Lisabona*, iar procesul de descentralizare incepe sa se faca simtit. Pentru comunitatile locale, este esentiala dezvoltarea infrastructurii si a serviciilor publice care implica o administratie publica profesionista, in mediul rural. De asemenea, doamna Mariana Gaju a mentionat ca a fost inaintat Guvernului un document prin care se solicita inlesniri pentru proiectele finantate din fonduri europene. Documentul contine o serie de propuneri referitoare la scutirea de TVA pentru proiectele finantate din fonduri europene, sustinerea financiara a elaborarii studiilor de fezabilitate si a primei etape de implementare a proiectelor (prefinantare), precum si reducerea avizelor si taxelor ca elemente de eligibilitate a proiectelor (ex. taxele percepute de ENEL la eliberarea avizelor sunt foarte mari). Totodata, doamna prim-vicepresedinte Gaju a reamintit faptul ca, la nivel national, comunele nu pot gira creditele pe care le acceseaza.

Domnul Constantin Bostina, vicepresedintele Asociatia Oamenilor de Afaceri din Romania (AOAR), a precizat ca prezentul si viitorul economiei romanesti depind de dialogul cu mediul de afaceri, care reprezinta o componenta esentiala in implementarea reformelor. Domnul Constantin Bostina a apreciat ca, pana in prezent, actuala guvernare a reusit sa raspunda la aceasta provocare.

Vicepresedintele AOAR a subliniat ca dezvoltarea economica este incetinita de **ritmul lent de modernizare a administratiei publice centrale si locale, motiv pentru care guvernul, patronatele si sindicatele ar trebui sa lucreze la nivel de comandament.**

Domnul Constantin Bostina a informat ca AOAR a elaborat un studiu cu privire la avantajele competitive ale intreprinderilor romanesti prin care propune demararea procesului de reindustrializare a Romaniei. De asemenea, vicepresedintele AOAR a precizat ca, **pentru implementarea Strategiei Lisabona, va trebui definit interesul national, in vederea promovarii**

echilibrate a tuturor ramurilor industriale si a regiunilor de dezvoltare. In opinia domnului Constantin Bostina, **ar trebui demarate investitiile in sectoare prioritare generatoare de locuri de munca, cum ar fi: infrastructura sociala, de sanatate, de educatie; agricultura si industrie alimentara.**

Vicepresedintele AOAR a mentionat ca *Planul de actiuni* trebuie sa asigure corelatia intre dezvoltarea economica si protectia sociala si a subliniat importanta **promovarii parteneriatului public-privat, ca axa pentru implementarea Strategiei Lisabona in Romania**

Domnul Vasile Puscas s-a referit la importanta dezvoltarii capacitatii administrative si institutionale, apreciind ca reforma administratiei publice constituie un demers pe termen lung care trebuie insa accelerat. Domnul ministru a solicitat participantilor implicarea de o maniera mult mai activa in ceea ce priveste dezbaterea Strategiei Lisabona post 2010.

Domnul Mircea Burada, vicepresedintele Consiliului National al Patronatului Roman, a propus constituirea, la nivelul MFP, a unui grup de lucru restrans pentru urmarirea tuturor evenimentelor. Ministrul finantelor publice a agreeat aceasta propunere.

Domnul Gheorghe Pogea, ministrul finantelor publice, ca raspuns la interventiile participantilor, a facut urmatoarele precizari:

- Guvernul este **preocupat de functionarea dialogului cu partenerii sociali, procesul trebuie sa fie pro-activ de ambele parti;**
- In ceea ce priveste economiile emergente (China), trebuie sa tinem cont de specificul acestora (expertiza, seriozitate si control) si sa promovam investitiile acestora pe piata romaneasca;
- Referitor la **implementarea fondurilor structurale si de coeziune,** au fost luate o serie de masuri pentru reducerea birocratiei, dintre care cea mai importanta o reprezinta **rambursarea TVA-ului dupa fiecare facturare;**
- Actiunile prevazute in Planul anticriza sunt realizate in proportie de 80%;
- In ceea ce priveste **resursa umana in sistemul public** aceasta va trebui sa **dobandeasca competentele necesare,** astfel incat acest sistem sa poata fi reformat;
- **Investitia in CDI nu este adecvata,** motiv pentru care s-a **solicitat o analiza** in ceea ce priveste functionarea institutelor/centrelor de CDI, care sa conduca la internalizarea problemelor acestora. Aceasta analiza trebuie sa evidentieze directiile catre care se vor concentra investitiile in acest domeniu. Pentru considerabila suma alocata de 1,6 – 1,7 mld Euro, o, vor trebui identificate zonele de interes ale economiei;
- In ceea ce priveste **Comitetele sectoriale,** se depun eforturi pentru alocarea resurselor financiare necesare functionarii acestora. Referitor la **sustinerea proiectelor de investitii promovate de consiliile locale** cu finantare din fonduri structurale, de coeziune si fonduri nationale, guvernul a alocat prin Legea bugetului de stat pe 2009, 6 mld LEI pentru garantarea acestor proiecte. Totodata, Guvernul **a majorat volumul prefinantarii de la 15% din valoarea proiectului, la 20%.** De asemenea, documentele solicitate in original ca si criterii de eligibilitate la depunerea proiectelor sunt inlocuite cu declaratiile pe proprie raspundere ale beneficiarilor, acestea fiind obligatorii numai in faza de acceptare a proiectului. In cursul anului 2009, va fi organizata **o caravana de promovare a proiectelor de investitii** care va prelua problemele cu care se confrunta administratia locala, inclusiv la nivelul comunelor. Pentru cresterea impactului proiectelor de infrastructura este **necesara conlucrarea mai multor comunitati pentru atingerea obiectivelor de aceeasi natura;**
- Pentru atingerea obiectivelor propuse, alocarea resurselor se va face prin **dezvoltarea unui management bazat pe rezultate si pe analize cost-beneficiu;** astfel se va asigura cheltuirea rationala a resurselor in folosul public;

- Se vor organiza actiuni **de monitorizare si informare a partenerilor sociali cu privire la implementarea Planului anticriza**. Totodata, reprezentantii Guvernului subscriu la propunerea de infiintare a unui grup de lucru restrans pentru urmarirea tuturor evenimentelor;
- Guvernul considera ca **dezvoltarea economica in mediul rural** este legata mai mult de **dezvoltarea serviciilor din sectorul tertiar**, care vor sustine fermierii romani, iar prezenta serviciilor bancare va fi strans legata de activitatile economice din aceste zone.

In incheierea lucrarilor conferintei, **domnul Dan Nica** a precizat ca Guvernul urmareste indeaproape punerea in practica a *Planului de actiuni suplimentare*, cu mentiunea ca unele actiuni se afla intr-un stadiu avansat de implementare: de exemplu, in ceea ce priveste simplificarea autorizatiilor, MAI are in evaluare cele 179 de autorizatii, din care 70 au fost deja eliminate.

De asemenea, domnul Dan Nica a subliniat ca este absolut necesar ca mediul de afaceri sa fie informat asupra stadiului actiunilor de reforma anuntate, avand in vedere ca economia reala este cea care ne conduce catre toate celelalte decizii.

Domnul Vasile Puscas a multumit tuturor atat pentru participare, cat si pentru sugestiile formulate, mentionand ca dialogul ramane deschis pentru dezbaterile urmatoare.

14 aprilie 2009